

УДК 81'373.231-053.31:81'276.11(477.83-25)"19"

НАЙМЕНУВАННЯ ДІТЕЙ В СЕРЕДОВИЩІ СОЦІАЛЬНОЇ ВЕРХІВКИ ЛЬВОВА (ПЕРША ПОЛОВИНА ХХ СТ.)

Леся Дуда

*Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Університетська, 1, Львів, 79000, Україна
lesia-lu@ukr.net*

У статті на матеріалі вперше введеної в науковий обіг джерельної бази (метричних книг) встановлено мотиви вибору імен для новонароджених, зокрема дію релігійного чинника, вплив імен батьків, хрещених батьків та повитухи. Окреслено середовище соціальної верхівки Львова – представників вільних професій, службовців, підприємців, купців, власників майна. Розроблено методiku аналізу для дослідження імен у сім'ях з високим соціально-професійним статусом батьків. Найпотужнішим чинником вибору імені був релігійний, найменший вплив на вибір імені новонародженого виявило ім'я повитухи. Висновки засвідчують про роль мотивів вибору імен серед заможних парафіян греко- та римо-католицького віросповідань.

Ключові слова: іменник, мотиви вибору імен, соціально-професійна група, метрична книга, греко-католики, римо-католики, Львів.

До питання мотивів найменування звертаються представники різних лінгвістичних традицій, досліджуючи їх на матеріалі білоруської, польської, російської, української мов, див. праці Ш. Аннакличева, Л. Белея, В. Івашка, Л. Луньо, В. Ніконова, С. Пахомової, П. Чучки, Е. Брези, М. Чапліцкої, М. Гурного та ін. [1].

Оскільки львівський іменник все ще потребує свого аналізу, в статті на матеріалі метричних книг греко-католицької церкви Св. Параскеви та римо-католицького костелу Св. Марії Магдалини за 1900–1938 рр. з'ясуємо: 1) мотиви вибору імен (на основі позалінгвальної інформації метричних книг) та 2) вибір імен для новонароджених у сім'ях з високим соціально-професійним статусом батьків. Для цього з 276 ім'явживань, отриманих з 2000 латиномовних метричних записів про хрещення парафіян у львівських греко-католицькій та римо-католицькій консисторіях, проаналізуємо за допомогою методу кореляцій (дав змогу виокремити системні зв'язки між іменами та соціальними чинниками, зокрема соціально-професійним статусом особи), методу соціолінгвістичної інтерпретації (посприяв виокремленню десяти соціально-професійних груп львів'ян першої половини ХХ ст.) та методу соціолінгвістичної реконструкції (допоміг відтворити чинники вибору імен для новонароджених). Елементи кількісного методу посприяли створенню частотної характеристики антропоодиниць та визначення потужності дії конкретних чинників найменування.

Розроблена методика дозволила виокремити чинники найменування, а також обґрунтувати приналежність львів'ян до одинадцяти соціально-професійних прошарків, зокрема представників вільних професій, службовців, підприємців (купців, власників майна), військовиків, ремісників, робітників, заробітчан, прислуги, осіб без зазначеного в метриках статусу, матерів-одиначок, повитух.

1. Метричні книги про мотиви вибору імен

Релігійний чинник. Його дію засвідчує співвідношення дат народження і хрещення новонародженого з церковним календарем. Для найменування дитини львів'яни обирали ім'я святого (агіонім), день вшанування якого збігався або наближався до дня народження чи хрестин новонародженого. Як вважають дослідники, ім'я для дитини можна було вибирати від першого до восьмого дня тижня (оскільки Ісус отримав ім'я на восьмий день після Різдва [2: 145; 3: 38–39]), а також зважаючи на попередні дати календаря [4: 26]. Тому, визначаючи вплив агіоніма на вибір найменування, враховуємо вісім (рідко десять) днів до і після дат народження чи хрещення. Наприклад, якщо дитина народилася або була охрещена упродовж 19 червня – 20 липня й отримала ім'я *Petrus*, очевидно, що на вибір імені новонародженого вплинув релігійний чинник, адже у римо-католицькому обряді Ап. Петра вшановують 29 червня, у греко-католицькому – 12 липня.

Використання імені батька або імені матері. У селянських сім'ях першого сина часто називали іменем батька, а першу дочку – іменем матері, визначаючи таким чином прямих продовжувачів роду. Появі однойменності в межах однієї сім'ї або родини сприяли: забезпечення здоров'я дитини; віра, що повторюване ім'я здатне припинити народжуваність; свавілля священика; скорочення репертуару імен. На думку С. Пахомової, вибір однакових імен відбувався ще в дохристиянські часи (віра в Рода – патрона сім'ї виявлялася в антропонімічній пов'язаності родин [5: 65–66]). Зібраний у статті ілюстративний матеріал дозволяє дотримуватися такого підходу: якщо в метриках зафіксовано, наприклад, ім'я батька *Stephanus*, а в рубриці «ім'я новонародженого» присутні антропоодиночності *Stephanus* або *Adamus-Stephanus* чи *Stephania-Joanna*, то це засвідчує використання імені батька як чинника найменування. Або: якщо ім'я матері *Josepha* співпадає з найменуванням дитини – *Josepha*, *Josephus* чи у випадку багатоконпонентної назви – *Joanna-Josepha*, то ім'я матері слугує чинником вибору найменування.

Використання імені хрещеного батька або імені хрещеної матері. Вірування про вплив долі та характеру хрещених на життя дитини, з одного боку, та сподівання батьків на матеріальну допомогу кумів під час зростання похресника, з іншого, зумовлювали вибір імені новонародженому. Наприклад, ім'я хрещеного батька *Carolus* співпадає з компонентом найменування новонародженого *Carolus-Casimirus*, а рідковживане ім'я *Susanna* спільне для хрещеної матері та новонародженої.

Використання імені баби-повитухи. Як правило, дію чинника підтверджують імена новонароджених дівчат, що, очевидно, з'явилися на світ під час важких пологів, успішність яких залежала від вправності та умінь повитухи. Наприклад, зафіксовано однакове ім'я повитухи та новонародженої *Anna*.

2. Вибір імен у сім'ях з високим соціально-професійним статусом батьків

Соціально-професійна група «представники вільних професій, службовці, підприємці, купці, власники майна»

Соціально-професійна група «представники вільних професій» характеризувала інтелектуальне та культурне середовища міста. Австрійська адміністрація та реформування освіти зумовили появу значної кількості міщан, які забезпечували специфічні потреби суспільства у сфері гуманітарних та соціально-економічних відносин [6: 121]. У їхньому складі були представники медичних професій, консультанти в галузі економіки та права, спеціалісти технічного профілю, гуманітарних наук та культури. В опрацьованих метричних записах до представників

вільних професій належали: адвокат (*advocatus*), музикант (*musicus*), лікар (*d. medicus*), професор університету (*prof. univer.*), юрист (*prof. juris*), шкільний викладач (*magister scholae*) та ін. Сьогодні цей прошарок інтелігенції соціологи вважають міжкласовим утворенням [7: 204].

Склад групи формували парафіяни греко-католицького (1%) та римо-католицького обрядів (4,6%).

Латиномовний іменник греко-католиків, сформований з 18 записів, містив 18 різних найменувань дітей, що свідчить про відсутність однонайменування в середині групи. Релігійний чинник вплинув на появу п'яти складних імен дітей, напр. *Jaroslaus-Georgius* (П 1906,121), народжений 22 квітня (20 квітня вшановують Св. Георгія), *Helena-Alexandra* (П 1904,221), охрещена 3 грудня (6 грудня – день Св. Олександра). Під впливом однонайменування використано антропоніма: *Alexander* /новонароджений/ ← *Alexander* /батько/ (П 1910,131), *Marianus-Bartholomeus* /новонароджений/ ← *Bartholomeus* /хрещений/ (П 1913,234), *Vladimira-Maria* /новонароджена/ ← *Maria* /хрещена/ (П 1904,74). На основі виявлених чинників вибору імен можемо зробити висновок про мотиви найменування вісьмох дітей греко-католицького обряду.

Латиномовний іменник римо-католиків містив 85 записів про народження дітей у сім'ях цієї соціально-професійної групи. Вплив релігійного чинника на вибір іменних компонентів ілюструють 47,7% записів (напр. *Romanus-Carolus-Stanislaus*, народжений 29 вересня (1 жовтня – день Св. Романа), *Helena-Josepha*, народжена 1 березня у переддень вшанування Св. Хелени). Імена хрещених батьків як компоненти складних найменувань новонароджених зафіксовані у 32,6% записів (18,6% – ім'я хрещеного батька, 14% – ім'я хрещеної матері), напр.: *Romanus-Adamus-Josephus* /новонароджений/ ← *Adamus* /хрещений/, *Stella-Maria-Josepha* /новонароджена/ ← *Stella* /хрещена/. Однойменність між батьками та дітьми присутня у 32,6% метричних записів: *Ericus-Antonius-Rudolphus* /новонароджений/ ← *Rudolphus* /батько/, *Susanna-Hedvigis-Vanda* /новонароджена/ ← *Susanna-Sophia* /матір/. Зафіксовано запис, у якому двокомпонентне ім'я батька слугувало частиною трикомпонентного імені новонародженого – *Franciscus-Xaverus-Antonius* /новонароджений/ ← *Franciscus-Xaverius* /батько/. А для утворення складного імені дитини *Antonius-Josephus* використано імена обох батьків *Antonius* і *Josepha*. Вплив повитухи позначився в основному на виборі імен-універсалій для складного антропоніма новонародженої: *Eva-Anna* ← *Anna* /повитуха/, *Stephania-Maria* ← *Maria* /повитуха/.

Аналіз мотивів найменування виявив тенденцію до використання кількох чинників у процесі вибору імені для дітей представників вільних професій. Наприклад: *Ladislaus-Romanus-Stanislaus*, народжений 28 лютого у день Св. Романа, *Stanislaus* /хрещений/, *Ladislaa* /хрещена/; *Hedvigis-Maria-Vladimirus-Alexandra* ← *Alexander* /хрещений/, *Vladimira* /хрещена/, *Maria* /повитуха/ та ін. У метриках присутній запис з інформацією про діда новонародженого, ім'я якого теж вплинуло на вибір імені: *Josephus-Maria-Matheus-Petrus-Thomas-Ignatius*, народжений 20 вересня у переддень вшанування Св. Матея, *Ignatius* /батько/, *Mathaeus* /дід/, *Thomas* /хрещений батько/.

Всього вдалося встановити мотиви вибору 75,4% імен чи іменних компонентів у найменуванні дітей з сімей представників вільних професій римо-католицького віросповідання (див. гістораму 1).

Гістограма 1

Чинники вибору імен для дітей представників вільних професій (%)

Соціально-професійна група «службовці». Увійшовши до складу Австрійської імперії в 1772 р., Львів став адміністративним центром з розбудованим чиновницьким апаратом [8: 70]. На основі державної адміністрації, яку визначав центральний уряд Відня, сформовано магістрат – виконавчий орган міського самоврядування [6: 12]. Апарат магістрату здебільшого формували німці та поляки. Інколи туди потрапляли й українці як дрібні службовці, тому в середовищі української частини населення Львова вони становили вищий прошарок. Про це свідчать зарахування дрібних чиновників до засновників Головної Руської Ради (разом зі світською інтелігенцією і духовництвом) та їхня участь у першому «Соборі руських вчених» 1848 р. [6: 154, 156].

У греко-католицькій церкві Св. Параскеви зафіксовано 1% сімей службовців, що дорівнює десятому записам, у римо-католицькому костелі до службовців належало 5,9% парафіян (59 метричних записів).

У латиномовному іменнику греко-католиків записи (51,6%) засвідчують, що вибір найменування для новонародженого здійснювався під впливом церковного календаря: *Clementina* (П 1909,255) – охрещена 8 грудня, в день вшанування Св. Климента; *Petrus-Paulus* (П 1914,141), охрещений 7 липня (12 липня – Апостолів Петра і Павла); *Eugenia-Stephania* (П 1920,87) – народжена 10 грудня, у переддень вшанування Св. Стефана, охрещена 26 грудня, у день Св. Євгена. Найменування новонароджених виникали і в результаті впливу імен хрещених батьків (25,8%): *Vladimirus-Theodorus* /новонароджений/ – *Theodorus* /хрещений/ (П 1904,11); *Jaroslava-Helena* /новонароджена/ (П 1909,131) – *Helena* /хрещена/, *Ioanna-Jaroslava* /новонароджена/ – *Jaroslava* /хрещений/, *Ioanna* /хрещена/ (П 1926,2). Однонайменування дітей та батьків (6,4% записів) виявляє вплив батька (3,2%) та матері (3,2%): *Basilius* /новонароджений/ – *Basilius* /батько/ (П 1915,53); *Julia-Maria* /новонароджена/ – *Julia* /мати/ (П 9121,63). Ім'я повітухи зумовило появу 3,2% жіночих імен, наприклад: *Anna* /новонароджена/ – *Anna* /повітуха/ (П 1913,5). Розглянуті чинники мотивують появу 87,1% імен новонароджених у сім'ях греко-католиків (див. гістограму 2).

У середовищі римо-католицьких службовців вплив релігійного чинника виявлено в 45,7% найменувань новонароджених. Римо-католицькі агіоніми слугували, зазвичай, другим компонентом складних назв. Наприклад: *Leopoldus-Petrus* (М 1901,221), охрещений 23 червня (29 червня – Ап. Петра), *Martha-Francisca* (М 1910,558), народжена в день вшанування Св. Францішка. Імена хрещених батьків

мотивували складні імена новонароджених, зокрема вплив імені хрещеного батька (19,2%): *Thaddeus-Rudolphus* /новонароджений/ – *Rudolphus* /хрещений/ (М 1924,163), *Martha-Francisca* /новонароджена/ – *Franciscus* /хрещений/ (М 1910,558) та – хрещеної матері (18,1%): *Anna-Blanca* /новонароджена/ – *Blanca* /хрещена/ (М 1924,263); *Ladislau-Elisabetha* /новонароджена/ – *Elisabetha* /хрещена/ (М 1909,442). Також виявлено трикомпонентний антропонім *Sophia-Bronislaa-Vanda* (М 1904,253), дві частини якого пов'язані з іменами хрещеного *Bronislaus* та хрещеної *Vanda*.

Внутрішньосімейне однайменування виявляв вплив імен батьків (18,5%) та матерів (15,9%). Ім'я матері слугувало компонентом для творення імен новонароджених хлопців і дівчат: *Henricus-Augustus* /новонароджений/ – *Augusta* /мати/ (М 1900,144); *Vanda-Rosalia* /новонароджена/ – *Rosalia* /мати/ (М 1909,112), як і в усталеній практиці щодо імені батька: *Cyryllus-Maria* /новонароджений/ – *Cyryllus* /батько/ (М 1915,56); *Casimira-Maria* /новонароджена/ (М 1921,310) – *Casimirus* /батько/. Роль матиного імені, очевидно, зумовлював її високий соціальний статус як дружини службовця. Однайменування між новонародженою та повитухою підтверджує невелика кількість назв (3,3%): *Eugenia-Bronislava* /новонароджена/ – *Bronislava* /повитуха/ (М 1916,145), *Maria-Janina* /новонароджена/ – *Janina* /повитуха/ (М 1911,111).

Складна структура антропонімів виникала під дією кількох чинників. Наприклад: антропонім новонародженого *Eduardus-Marianus* (М 1906,281) сформувався шляхом поєднання імені батька *Eduardus* та імені хрещеного *Marianus*; трикомпонентне ім'я *Artus-Antonius-Ludovicus* (М 1902,429) виявляє вплив імен батька *Artus-Joannes-Rudolphus*, хрещеного батька *Antonius-Franciscus-Mauritius* та хрещеної матері *Ludovica*. Першу частину імені *Sophia-Stanislaa* (М 1901,155) мотивувало ім'я матері новонародженої *Sophia*, друга частина виникла в результаті збігу дати хрещення дитини (5 квітня) з днем шанування Св. Станіслава.

У результаті дії чинників визначено мотиви вибору 68,9% імен дітей, народжених у сім'ях службовців римо-католицького віросповідання (див. гістограма 2).

Гістограма 2

Чинники вибору імен для дітей службовців (%)

Соціально-професійна група «підприємці, купці, власники майна». У XIX ст. Львів став головним центром торгівлі зі Сходом на західній частині шляху: «Київ – Перемишль – Краків – Прага». Активний розвиток міського цехового та позацехового

ремесла створив передумови для виникнення мануфактур, тобто підприємств, заснованих на ремісничій техніці, поділі праці, вільнонаймані робочій силі [6: 30–35].

Греко-католицькі метрики зберегли 16 записів про хрещення дитини в сім'ї підприємців (також це були купці (латин. *mercator*) або власники майна (латин. *proprialis domus*). У метриках костелу зафіксовано 22 метричні записи (серед римо-католицьких парафіян були власники майна (латин. *proprialis realit*) та підприємці (латин. *haeres bonorum*). Матеріал греко-католицьких метрик засвідчив, що найбільше на вибір імен та їхніх компонентів впливав релігійний чинник (37,9%): *Damianūs-Orestes* (П 1927,72), охрещений 16 жовтня (18 жовтня вшановують Св. Даміана), *Lucia* (П 1821,115), охрещена 25 грудня, у переддень вшанування Св. Лукії. Ім'я хрещеної матері (13,8%) визначало другий компонент у складному найменуванні, часто іншомовний: *Joanna-Paulina* /новонароджена/ – *Paulina* /хрещена/ (П 1912,302); *Stephania-Adela* /новонароджена/ – *Adela* /хрещена/ (П 1900,43); *Stanislava-Albina* /новонароджена/ – *Albina* /хрещена/ (П 1901,180). Вплив імені батька та хрещеного батька зумовили появу лише одного найменування: *Antoniūs-Stanislāus* (П 1915,181) ← *Antoniūs* /батько/, *Antoniūs* /хрещений/.

В іменнику не зафіксовано однайменування новонароджених з матерями та повитухами.

У латиномовному антропоніміконі греко-католицьких дітей вдалося визначити мотиви вибору іменних компонентів 16 власних назв (див. гістограму 3).

Релігійний чинник найбільше впливав також і на склад імен новонароджених у римо-католицькому обряді (59,5%) (див. гістограму 3). Імена святих ставали одним із компонентів у структурі складних антропонімів новонароджених: *Carolus-Josephus* (М 1911,535), народжений 4 листопада, у день вшанування Св. Карола Боромеуша, *Maria-Quihelmina-Hedvigis* (М 1907,418), народжена 14 жовтня (16 жовтня – Св. Ядвіги Сльонської). Водночас імена хрещеного батька та хрещеної матері теж мотивували появу іменних компонентів (у 45,9% назв): *Ladislaus-Michael-Ludovicus* /новонароджений/ – *Ladislaus* /хрещений/, *Michaëlina* /хрещена/ (М 1905,170); *Maria-Hedvigis-Ladislāa-Angela-Xavera* /новонароджена/ – *Dr. Michaël-Romanūs-Ladislāus* /хрещений/, *Angela* /хрещена/ (М 1914,163); до того ж імена хрещених батьків в багатокомпонентних найменуваннях новонароджених були поруч. Появу внутрішньосімейних однайменувань зумовлювали імена батька (14,9%) та матері (17,6%): *Adam-Franciscus* /новонароджений/ – *Josephus-Franciscus* /батько/ (М 1926,48); *Theodora-Sophia* /новонароджена/ – *Theodorūs* /батько/, *Sophia* /мати/ (М 1910,89). Ім'я повитухи як компонент імені новонародженої впливало на меншу кількість назв (12,2% записів): *Maria-Eugenia* /новонароджена/ – *Maria* /повитуха/ (М 1913,40). Також знаходимо запис з ім'ям *Ladislaus* в рубриці «повитуха». Очевидно, пологи відбувалися в медичному закладі, тому новонароджений *Ladislaus-Maria-Felix* (М 1923,274) отримав ім'я лікаря як компонент власного найменування.

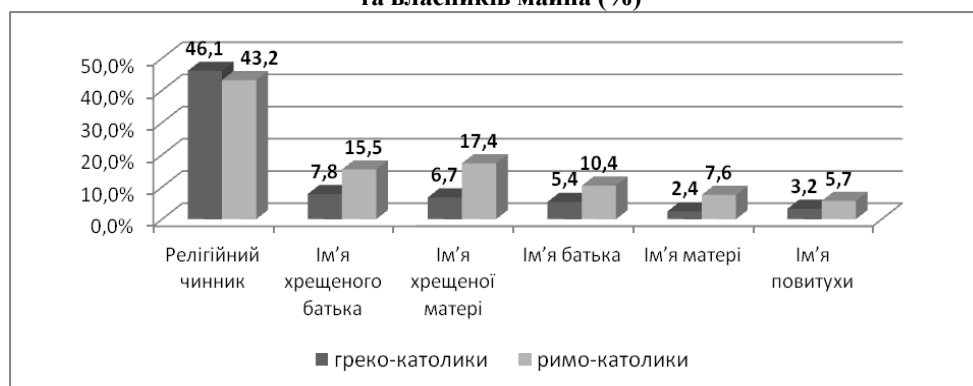
Складну структуру імен зумовлювали кілька чинників: *Eva-Irena-Ludovica-Maria* /новонароджена/ – *Ludovicūs-Romanūs* /батько/, *Irena-Francisca-Josepha* /мати/, *Helena-Maria* /хрещена/ (М 1906,336); *Maria-Eugenia* /новонароджена/ – *Eugenius* /хрещений/, *Maria* /повитуха/ (М 1913,40), *Joannes-Ludovicus*, охрещений 17 березня (15 березня – Св. Людвіка) – *Joannes* /хрещений/ (М 1917,60) тощо. В одинадцятикомпонентному імені новонародженого вдалося реконструювати мотивацію вибору трьох компонентів, зокрема вплив імені батька, хрещеного батька та діда: *Josephūs-Carolūs-Antoniūs-Joannes-Eūstachiūs-Vitoldūs-Stanislāus-Sigismundūs-Vladimirūs-Gothryd-Philippūs* /новонароджений/ – *Magnificūs-Dominicūs-Generasūs-*

Stanislaūs-Miecislaūs-Romanūs-Theodorūs-Gnewosiūs-Suba /батько/, *Sigismundūs-Felix-Franciscūs-Suba* /хрещений/, *Carolus* /дід/ (М 1910,244).

В іменнику дітей, народжених у сім'ях підприємців, купців та власників майна, встановлено мотиви вибору 82,4% імен та іменних компонентів (див. гістограму 3).

Гістограма 3

Чинники вибору імен для дітей підприємців, купців та власників майна (%)

Висновки

1. На основі аналізу позалінгвальної інформації метричних книг про народження виявлено перелік чинників вибору імені для новонароджених – релігійний чинник, використання імен батька, матері, хрещеного батька, хрещеної матері та повитухи.

2. З'ясовано мотиви найменування дітей з соціальної верхівки м. Львова. Найчисленнішим в усіх досліджуваних соціально-професійних групах був вплив релігійного чинника, що свідчить про усталеність віросповідних вказівок щодо вибору імен у середовищі львів'ян першої половини ХХ ст. Найбільшу кількість імен або іменних компонентів згідно святців обрано у сім'ях службовців греко-католицького обряду. Імена хрещеного батька та хрещеної матері слугували потужними чинниками появи назв новонароджених. Використання імені батька та імені матері як чинників найменування, в середньому, ілюструє п'ята частина імен новонароджених в усіх сім'ях, найчисленніше – з середовища представників вільних професій. Більш функціональним було ім'я батька, що пов'язано з віруванням про передачу разом з іменем і соціального статусу. Використання імені повитухи – найслабший чинник найменування, оскільки, заможні верстви населення міста того часу користувалися послугами фахової медицини, що нівелювала роль повитухи. Вибір імен для новонароджених на основі однайменування переважав в іменнику римо-католиків.

Перспектива досліджень полягає у виявленні зв'язку мотивів найменування дітей у сім'ях бідних прошарків, зокрема прислуги, заробітчан, робітників та матерів-одиначок.

1. Луцько Л. Соціальна природа імені людини (на матеріалі метричних книг латинською, українською та польською мовами, ХІХ–перша половина ХХ ст.) : автореферат дис. ... канд. філол. наук : спец. 0.02.15 / Л. С. Луцько ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – К., 2013. – 20 с.
2. Никонов В. А. Имя и общество / В. А. Никонов. – М., 1974. – 276 с.

3. Сторонська Т. Роль хрещених батьків в обряді хрещення та у житті християнина: літургійно-моральний аспект / Т. Сторонська. – [Б. м.], 2007. – 94 с.
4. Грушевський М. Дитина в звичаях і віруваннях українського народу / М. Грушевський. – К., 2001. – 96 с. [Передрук з Матеріалів до українсько-руської етнології / Наукове товариство ім. Шевченка у Львові. Комісія етнографічна. Т. VIII–IX. Львів, 1906–1907].
5. Пахомова С. М. Одноімення братів та сестер: причини та мотиви / С. М. Пахомова // *Studia Slavica*: зб. наук. ст. Вип. 9: Ономастика. Антропоніміка / [упоряд. і відп. ред.: С. Пахомова, Я. Джоганик]. – Ужгород: Вид-во Олександри Гаркуші, 2009. – С. 62–68.
6. Історія Львова: у 3 т. / редкол. Я. Ісаєвич, М. Литвин, Ф. Стеблій. – Львів: Центр Європи, 2007. – Т. 2. – 559 с.
7. Ялинський Б. Основи соціології: підручник / Б. Ялинський. – Львів: Каменяр, 2008. – 295 с.
8. Долинська М. Львів: Простір і мешканці (історико-урбаністичний нарис) / М. Долинська. – Львів: Вид-во Укр. катол. ун-ту, 2005. – 90 с.

Використані джерела

- П – Центральний державний історичний архів України, м. Львів
Ф. 201 Львівська греко-католицька консисторія, 1607–1948 рр.
Оп. 4а. – Спр. 3297–3311. Метричні книги парафій греко-католицької церкви Св. Параскеви П'ятниці у Львові, 1900–1938 рр.
М – Ф. 618 Львівська римо-католицька консисторія, 1600–1948 рр.
Оп. 2. Спр. 2931–2937. Метричні книги (народження) костелу Св. Марії Магдалини у Львові, 1900–1931 рр.

NAMING OF CHILDREN IN THE MILIEU OF SOCIAL UPPER CLASS IN LVIV (FIRST HALF OF THE 20TH CENTURY)

Lesia Duda

*Ivan Franko National University in Lviv
vul. Universytetska, 1, Lviv, 79000, Ukraine
lesia-lu@ukr.net*

Based on the material of newly introduced sources (namely the metric books) the article detects the motifs behind the choice of newborns, in particular the influence of religious factor, names of parents, Godparents and midwife. It describes the milieu of social upper class in Lviv – representatives of free professions, servicemen, entrepreneurs, merchants and property owners. The author has elaborated the method for analyzing the names in families with high social and professional status of parents. The most influential factor of name choice was a religious one, while the name of the midwife had insignificant influence. The conclusions provide evidence as to the role of motifs for name choice among wealthy parishioners of Greek and Roman Catholic rites.

Key words: names, motifs for name choice, social and professional group, metric book, Greek Catholics, Roman Catholics, Lviv.

**НАИМЕНОВАНИЕ ДЕТЕЙ В СРЕДЕ
СОЦИАЛЬНОЙ ВЕРХУШКИ ЛЬВОВА (ПЕРВАЯ ПОЛОВИНА XX В.)****Леся Дуда**

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко
ул. Университетская, 1, Львов, 79000, Украина
lesia-lu@ukr.net*

В статье на материале впервые введенных в научный оборот источников (метрических книг) установлены мотивы выбора имен для новорожденных, в частности действие религиозного фактора, влияние имен отцов, крестных родителей и повитухи. Очерчена среда социальной верхушки Львова – представителей свободных профессий, служащих, предпринимателей, купцов, владельцев имущества. Разработана методика анализа для исследования имен в семьях с высоким социально-профессиональным статусом родителей. Важнейшим фактором выбора имени был религиозный, наименьшее влияние на выбор имени новорожденного оказало имя повитухи. Выводы свидетельствуют о роли мотивов выбора имен среди зажиточных прихожан греко- и римо-католического вероисповеданий.

Ключевые слова: именная книга, мотивы выбора имен, социально-профессиональная группа, метрическая книга, греко-католики, римо-католики, Львов.

Стаття надійшла до редколегії 1.10. 2013
Прийнята до друку 24.10.2013